

BEKÖSZÖNTŐ

Hatodik kötetéhez érkezett a Határőrség tevékenységét elemző írások gyűjteménye. A Magyar Hadtudományi Társaság határőr szakosztálya, azon belül is a pécsi munkacsoport már évek óta töretlen szorgalommal szervezi a Tudományos Közlemények elkészítését, azt megelőzően pedig mindezek konferencián előadását. Az első ilyen kiadvány a határőrségi munka és szervezet minőségével, a második a rendészeti feladataival, a következők pedig a bűnmegelőzésben betöltött szerepükkel, valamint az Európai Unióhoz csatlakozással, annak határőrizeti teendőivel és a biztonsággal foglalkozott. Önmagában az a törekvés, hogy a Határőrségnél dolgozók és vezetők, valamint egyetemi oktatók és tudományos kutatók évente közösen vitatkoznak, jelzi a határőrség igényét saját hagyományainak megőrzésére és egyszersmind a működés gyengéinek megismerésére.

Az Alkotmány a 2004. évi CIV. törvénnyel módosult, és a Határőrség 2005-től kikerült a fegyveres erők kötelékéből. Azóta a rendvédelmi szervekhez tartozik, fő feladata az államhatár őrzése és rendjének fenntartása. Ugyanakkor a határőrizetről és a Határőrségről szóló törvény módosítása nem készült el. A hátrányt előnnyé formálva, most egyszerre lehet és kell érvényesíteni a *határőrizeti rendvédelemmel* kapcsolatos módosításokat, a *Schengeni jogi vívmányok* még hiányzó elemeinek átvételét, a kormányzati struktúra változásából adódó *új irányítási rendet*, valamint az *államreformnak a Határőrséget is érintő racionalizálását*. Ezeket, a sokakat bizonytalansággal eltöltő lépéseket, egymásra tekintettel, összehangoltan és viszonylag rövid idő alatt kell végrehajtani, reményeim szerint emberségesen és a szakmai előmenetel, a rendészeti munka folyamatosságát megőrizve.

A Kormány 2006. második félévére vonatkozó munkatervében, figyelemmel a jogalkotási tervre, számos olyan feladat kapott helyet, amely a Határőrség további működését, dolgozók munkáját és sorsát érinti. Így a külföldiek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvényjavaslat, az uniós polgárok és családtagjaik magyarországi belépésével és itteni tartózkodásával kapcsolatos új törvény javaslata, a Schengeni Információs rendszer második generációjának keretében megvalósuló együttműködést és információcserét szabályozó törvény javaslata. Ez meglehetősen nagy terjedelmű szabályozást jelent, és összefügg a 2006. évi LV. és LVII. törvényben meghatározott kormányzati munkamegosztási rendszerrel. Az igazságügyi és rendészeti miniszter a Kormánynak olyan tagja, aki – egyebek mellett – felelős a határrendészetért, az idegenrendészetért, a menekültügyért, valamint a szabálysértési jog kodifikációjáért. A rendészetért való felelőssége körében, például összehangolja a határon átnyúló szervezett bűnözés megelőzésének irányítási feladatait, vagy meghatározza a rendészeti tudományos kutatási munkálatok irányait is. Ugyanakkor az idegenrendészettel és menekültügygel összefüggő felelősségének része, hogy elő kell készítenie a migrációs és a menekültügyi politikát érintő kormányzati döntéseket, ide értve az ország migrációs stratégiáját. Ez a széles felelősség nem látható el az adott szakterületen dolgozók érdekeinek, szakmai tapasztalatainak figyelmen kívül hagyásával. Különösen fontos támaszkodni minderre egy olyan átszervezésre, amely a Határőrségnek a rendőrség központi és regionális szintű szerveibe való integrálását jelenti a Schengeni rendszerhez csatlakozást követően. Ennek előkészületeit már 2006-ban el kell végezni, ide értve az alaptevékenységet támogató funkciókat ellátók és az egyéb szervezetek mielőbbi racionalizálását. Például ennek eleme,

hogy három határőr igazgatóságot (Balassagyarmat, Nagykanizsa, Szombathely), még a formális belső határrá válás előtt, fel kell számolni, és feladataikat a hozzájuk legközelebbi szervezeti egységhez telepíteni. Mindezt úgy kell megszervezni, hogy „Az átalakítás alatt a Határőrség zavartalanul üzemel” láthatatlan felirat is igaz legyen. Csak egyetlen példa. A Határőrség nyomozó hatóságainak hatásköri és illetékességi szabályai ugyan módosultak, de a feladatokat ugyanolyan hatékonyan kell ellátni.

Noha önmagában is hatalmas feladat a *Schengeni jogi vívmányok teljes körű átvétele* és az ahhoz szükséges jogi, személyi, technikai feltételek megteremtése, ezt az említett reformok kellős közepén kell megvalósítani. A Kormány figyelemmel kíséri ezt a munkát, és különösen a Schengeni Alap ütemezett felhasználását, nehogy az uniós támogatást elszalasszuk. Az Alapból megvalósuló mintegy másfélszáz különböző program és beruházási eljárásról, valamint a felkészüléshez szükséges munkák állásáról havonta kell áttekintést adni a Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszternek. Ezt a feszített ütemű beruházási munkát nem érinti, hogy valamivel későbbre tolódhat a Schengeni rendszer bevezetése. Nem a tagországok felkészülése hátráltatja az övezet bővítését, hiszen a brüsszeli értékelő csoport a magyarországi repülőtereket, a rendőrségi együttműködést, az adatvédelmet – kisebb kiegészítésekkel – a helyszíni bejárás alapján is megfelelőnek találta. Az Unió elsősorban technikai akadályokra hivatkozik. Az Unió Bizottsága 2006. szeptember 11-én jelentette be, hogy a bel-és igazságügyi miniszterek a Tanácsban egy új menetrendről egyeztetnek. A halasztást az indokolja, hogy Strasbourgban nem készült el idejében a kibővített számítógépes központ, a SIS-2 (Schengeni Információs Rendszer). Az információs rendszer kibővítése azért elengedhetetlen, mert ez tartalmaz minden adatot, amely az Unió külső határain az utazók ki- és beléptetéséhez szükséges (például a belépési tilalmak, a vízum lejárt utáni túltartózkodás, lopott személygépkocsik és fegyverek, ujjnyomatok.). A mostani bejelentés nem volt váratlan, számos szakértő szerint a szükséges munkák időigényesek, nem is szólva a többhónapos próbaüzemről.

A Schengeni térség bővítésének várható halasztása nem befolyásolja sem a magyar Határőrségnek a csatlakozással összefüggő átszervezését, sem a rendőrséggel történő összevonás ütemezését. 2007. októberére befejeződnek a határellenőrzés részleges megszüntetéséhez szükséges informatikai fejlesztések, illetve a majdani külső határok őrzésének megerősítéséhez szükséges infrastrukturális beruházások. A halasztás hatására pedig a határőrizeti kirendeltségek a szlovén, az osztrák és a szlovák határszakaszon ideiglenesen a jelenlegi formájukban működnek tovább.

Ehhez az egyedülálló, aligha megismételhető határrendészeti reformhoz partnerekre van szükség, és a rendészeti kérdésekkel foglalkozó kutatók, a kritikus és elemző határőrségi munkatársak, egyetemi kollégák bizonyosan a jövőben is késznek javaslatokkal ezt a közös ügyet elősegíteni. Ezzel bocsátom útjára a tudományos közlemények legújabb színvonalas kötetét, megköszönve a szervezők, a szerzők és a szerkesztő áldozatos munkáját.

Budapest-Pécs, 2006. október 20.

Dr. Petrétei József
igazságügyi és rendészeti miniszter